

Стратегия за интелигентна специализация на община Габрово

2021 – 2030

17 януари 2022 г.

Версия 1.0

Съдържание

Профил на региона и роля на Габрово.....	3
Икономиката на община Габрово.....	4
Основни страни в интелигентната специализация на Габрово	6
Промишлени предприятия и индустриални зони.....	6
Дигитални компании, стартъпи и иновационна екосистема	8
Регионален иновационен център.....	9
Технически университет и научна инфраструктура	10
Община Габрово и инструменти за икономическо развитие	13
Предизвикателства пред интелигентната специализация	14
Интелигентната специализация на Габрово.....	15
Цели и основни направления на стратегията.....	15
Мерки за икономическо развитие и интелигентна специализация.....	15
Индикатори и цели	17
Приложение 1: SWOT-анализ.....	18
Приложение 2: Мерки и проекти в Стратегията за интелигентна специализация, които да залегнат в Програма за реализация на ПИРО на Община Габрово за периода 2021 – 2027 г.	19
Приложение 3: Индустриални зони	24
Северна индустриална зона	25
Нов индустриален парк по оста Габрово - Севлиево (ИТИ).....	27

Профил на региона и роля на Габрово

В рамките на Северен централен регион попадат три агломерационни ареала, които доминират икономиката на региона. Съгласно Националната концепция за пространствено развитие (НКПР), градовете Русе, Велико Търново и Габрово формират т. нар. агломерационни ядра и ареали, тоест зони на функционално влияние.

Агломерационните ареали в СЦР са разположени в двата полюса на региона, което дава основания за двуполусен модел на развитие, който се гради върху устойчивото развитие и обвързаността на Дунавското пространство и района на Централния Балкан. Ареалите на Габрово и Велико Търново имат значителна контактна граница по между си, докато ареалите на Велико Търново и Русе изграждат и са много добре свързани посредством централната основна ос на развитие в посока „север-юг“. Ареалът на Габрово е с ядро град Габрово и зона за функционално влияние, която обхваща съседните общини – Севлиево, Дряново и Трявна

Брутният вътрешен продукт на човек от населението в Габрово достига 14 444 лв. в навечерието на пандемията (2019 г.), като по този показател областта е безспорен лидер в рамките на СЦР и на шесто място в страната. Икономическото развитие на областта е водено от трансформацията на индустрията, динамиката на бизнес услугите и дигиталния сектор.

Габрово е сред най-силно индустриалните области в България. Индустрията носи 45% от брутната добавена стойност на областта през 2019 г. спрямо 25% средно за страната. Габрово има най-ясно изразен индустриален профил и спрямо другите големи икономики в Северен централен регион – индустрията в Русе носи 35% от брутната добавена стойност, а индустрията във Велико Търново – 28% през 2019 г. Габрово е най-бурно развиващата се област в периода 2014-2019 г. в СЦР, като брутната добавена стойност на областта нараства с 35%. Непосредствено преди настъпването на пандемията най-отчетливо е развитието в сферата на услугите, в т.ч. дигиталния сектор.

Данни за 2019 г.	БДС по икономически сектори, млн. лв.				БВП, млн. лв.	БВП на човек от населението, лв.
	Общо (БДС)	Селско стопанство	Индустрия	Услуги	Общо (БВП)	Общо
Северен централен	7 694	623	2 474	4 597	8 913	11 445
Велико Търново	2 238	147	617	1 474	2 592	11 071
Габрово	1 340	57	597	687	1 553	14 444
Разград	1 003	139	295	569	1 162	10 416
Русе	2 392	141	836	1 416	2 772	12 771
Силистра	721	140	129	452	835	7 687

Източник: НСИ

Индустрията в област Габрово е съсредоточена в Габрово и Севлиево – двете общини концентрират над 90% от икономиката на областта. За разлика от други индустриални райони в страната, индустрията в област Габрово не е доминирана от добивни предприятия или големи енергийни компании. Индустрията в Габрово и Севлиево е фокусирана в преработващата промишленост – най-вече във сектори със сериозен експортен потенциал и обвързани с европейските вериги на добавената стойност. Традициите в промишлеността и развитието на високотехнологични производства в община Габрово, както и динамиката на бизнес услугите, обуславя и водещата роля на областния център.

Икономиката на община Габрово

Община Габрово е със силно изразен индустриален профил. Преработващата промишленост има дълбоки традиции и носи над 60% от произведената продукция в Габрово – почти двойно спрямо средните стойности за страната. Половината от наетите в частния сектор, както и над половината от добавената стойност на местната икономика са концентрирани в промишлеността.

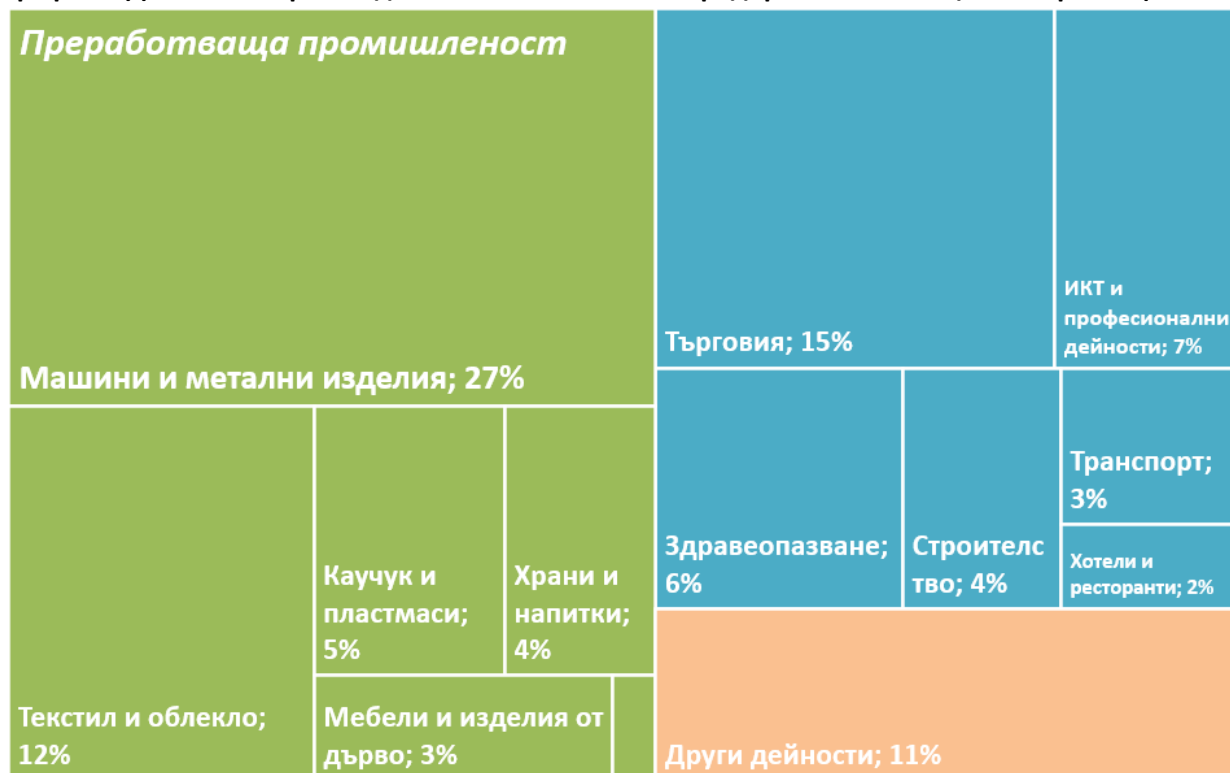
През 2019 г. нефинансовите предприятия в Габрово са произвели продукция за 1 128 млн. лв., като продукцията на преработващата промишленост достига 692 млн. лв. Продукцията в търговията е в рамките на 118 млн. лв., а строителството е на трето място с 80 млн. лв. Над половината от промишлената продукция в общината е предназначена за външни пазари, което е резултат от силната експортната ориентираност на промишлените предприятия.

Добавената стойност по факторни разходи на нефинансовите предприятия в община Габрово достига 442 млн. лв. през 2019 г. В навечерието на пандемията

добавената стойност на предприятията в Габрово отбелязва ръст от близо 10% на годишна база. Производството на машини и метални изделия носи около 27% от общата добавена стойност на предприятията в Габрово и над половината от добавената стойност в местната промишленост. Секторът на информационните и комуникационни технологии е най-бързо растящият в община Габрово – делът му в добавената стойност на предприятията се повишава от под 1% през 2014 г. до 4,4% през 2019 г. Взети заедно информационните и комуникационните технологии и професионалните дейности носят над 7% от добавената стойност в местната икономика.

Графика. Дял на секторите в добавената стойност на предприятията в община Габрово* (2019 г.)

Източник: НСИ, ИПИ

*Разбивката на секторите в преработващата промишленост е на база официални данни на НСИ за 2018 г. и изчисления на ИПИ за 2019 г.

Преработващата промишленост на Габрово е фокусирана в няколко сектора. Производството на метални изделия, машини и оборудване и електрически съоръжения носи 37% от произведената продукция и 40% от наетите лица в промишлеността. Добавената стойност на един нает в преработващата промишленост в Габрово достига 27 хил. лв. през 2019 г. Производството на машини и оборудване е секторът с най-висока добавена стойност в индустрията на Габрово – над 44 хил. лв. на един нает, което е почти двойно спрямо други отрасли – производство на текстил и облекло, храни и напитки, мебели и изделия от дърво. Натрупването на инвестиции в научноизследователска и развойна дейност, съчетано със запазените многогодишни традиции в индустрията, очертават интелигентната специализация и водещата роля на предприятията в Габрово в областта на мехатрониката.

Промислеността на Габрово е силно експортно ориентирана – над 50% от продукцията е предназначена за външни пазари. Близо 2/3 от продукцията в машиностроенето – секторът с най-висока добавена стойност, е предназначена за външни пазари. Подобна е картината и в

производството на метални изделия, които са ориентирани предимно за външни пазари. Цели 80% от производството на текстил и облекла е ориентирано за износ. Производството на каучук и пластмаси е все още предимно за вътрешния пазар, но има експортен потенциал. Единствено производството на храни и напитки е почти изцяло предназначено за вътрешния пазар.

Информационните и комуникационните технологии са най-динамично развиващата се сфера в община Габрово. Ръстът на продукцията в ИКТ сектора е над 3 пъти за периода 2016-2019 г. Добавената стойност на един нает в информационните и комуникационните технологии в Габрово достига близо 50 хил. лв. през 2019 г. Мехатрониката и информационните и комуникационните технологии са водещите сектори в Габрово от гледна точка на производителност и добавена стойност на един нает. Потенциалът на Габрово е в обвързването на двете направления, тоест в дигитализацията на индустрията и намирането на обединяващи модели на работа от индустриалните и технологични компании.

Основни страни в интелигентната специализация на Габрово

Интелигентната специализация на Габрово стъпва на работата и партньорството на няколко основни играчи в икономиката на общината. Най-общо това са: 1) Промислените предприятия в района; 2) Дигиталните компании, стартъпите и иновационната екосистема; 3) Регионалният иновационен център „Амбициозно Габрово“, който работи за сътрудничество между бизнес, наука и местна власт; 4) Технически университет – Габрово и технологичния парк в Габрово; 5) Местната власт и инструментите за икономическо развитие.

Промислени предприятия и индустриални зони

Преработващата промишленост в община Габрово е концентрирана в пет основни направления. Това са производството на машини и оборудване, производството на метали и метални изделия, производството на изделия от каучук и пластмаси, производството на облекло и текстил и

производството на хранителни продукти. В тези сфери оперират около 30 средни и големи компании (над 50 наети лица), които изграждат гръбнака на промишлеността в Габрово.

Най-отчетлива е специализацията на местните предприятия в сферата на мехатрониката. Именно мехатрониката е посочена като водеща тематична област за Габрово в националната Иновационна стратегия за интелигентна специализация за периода 2021 – 2027 г. Мехатрониката в Габрово е отчетена и в Националната стратегия за малките и средните предприятия за периода 2021 – 2027 г., като в регионалната специализация във високотехнологични производства са посочени производството на машини и оборудване и производството на електрически съоръжения. Производството на метални изделия и модули за автоматизация (сензори, линейни двигатели, индуктори и др.), което има допирни точки с мехатрониката, производството на облекло и производството на хранителни продукти, също са отчетени в стратегията като регионална специализация в други сектори на промишлеността.

През 2018 г. е проведено проучване на иновационния потенциал на Габрово в сферата на индустрията, което разкрива важни характеристики за местните компании. Ключово е, че Габрово е предпочитан заради достъпа до инженерен талант, традиционни клъстерни връзки в машиностроенето, и в много по-малка степен заради евтин трудов ресурс за базови и средни позиции в производството. В индустриалния профил на града преобладават инженерно-продуктовите производства, докато процесно-преработвателните производства не са типични за икономиката на Габрово.

Повечето компании имат дългогодишно присъствие на международните пазари. Компаниите с високотехнологични производства са с по-висока степен на интернационализация. Производствените компании показват гъвкавост спрямо изискванията на клиентите и в условията на силно конкурентен пазар. В машиностроенето таргетирането на нишови пазарни сегменти е възможност, която компаниите използват все по-рационално. Като конкурентно предимство на

компаниите в региона се открояват ориентирани към „нишово производство“; приемането на поръчки в малък обем; възможността за работа с по-широка гама от продукти, изпълнявани в малки серии; кратките срокове за производство и доставка.

Конкурентно предимство на голяма част от компаниите спрямо чуждестранните им конкуренти е тяхната гъвкавост и пълнота спрямо изискванията на клиентите. Компаниите в региона бързо се адаптират към промените на пазара. Докато международните им конкуренти са ориентирани към производството на стандартизирани изделия, българските компании действат по конкретни задания. Индивидуалният подход и взимането на „custom“ решения превръщат иновациите в част от ежедневния производствен процес. Компаниите в региона иновират и работят креативно, за да отговорят на постоянно променящите се нужди и желания на клиентите. Като една от най-силните страни на производствените компании от региона са инженеринговите решения за индустрията, чрез които успешно се покриват стандартите за качество и тези при изпълнение на специално производство.

Индустриалният потенциал на Габрово стъпва на дългогодишните традиции в промишленото производство, развитата образователна инфраструктура и наличието на подготвени кадри, както и на инвестициите в свързаността и транспортната инфраструктура през последните години.

Завършването на Западния обход на Габрово осигурява пълна свързаност на функциониращите индустриални зони в покрайнините на града. Обходът и изграждащият се в близост до Габрово тунел под вр. Шипка са ключови за осигуряването на бърза връзка между Северна и Южна България. Новият тунел ще отвори бърз достъп към големите промишлени зони в Южна България.

Габрово разполага с 4 функциониращи индустриални зони, които се намират в непосредствена близост до града. Свързаността на зоните с централни градски части се осъществява посредством редовен градски транспорт. Инфраструктурната обезпеченост на зоните също е добра. От 2020 г. се подготвя и проект за изграждането на нова зона между Габрово и Севлиево, която ще е подходяща за навлизането на големи инвеститори.

Дигитални компании, стартъпи и иновационна екосистема

Дигиталните компании все още играят ограничена роля в местната икономика. Въпреки това, темпът на развитие на информационните технологии и услуги в Габрово се отличава спрямо традиционните сектори. Бурният ръст, новите работни места и доброто заплащане в дигиталния сектор го правят ключов за интелигентната специализация на Габрово и привличането на квалифицирани кадри в интензивни на знание услуги. Наред с мехатрониката, информатиката и информационните и комуникационните технологии са изведени като приоритетна тематична област за Габрово в националната Иновационна стратегия за интелигентна специализация за периода 2021 – 2027 г. Двете тематични области са свързани помежду си, като мехатронните системи, изкуственият интелект и обучението на машините да извършват сложни производствени операции изискват дигитални решения, осигуряващи трансфер на голям обем от информация и комуникация между мехатронните модули, както и тяхната сигурност.

Някои от най-големите инвестиции в последните години, в т.ч. по време на пандемията, идват именно от дигиталния сектор. С този процес е свързана и появата на нови офис площи от висок клас (инвестиция клас „А“), които да отговорят на изискванията на дигиталния сектор. Новите работни места в информационните технологии и услуги водят след себе си и активно усилие от страна на дигиталните компании за привличане на млади и квалифицирани кадри в Габрово. Това е процес,

които може да бъде в основата на обръщането на миграционните процеси и привличането на таланти към Габрово.

Комбинацията от инженерни традиции и дигитален талант са в основата на иновационната екосистема в града. Вече са налични примери за стартапи, които разработват умни решения за индустрията и управлението на града. Спецификата на Габрово позволява дигиталните иновации да се превърнат и в инженерни решения, което носи много по-висока добавена стойност. Насочването на подобни решения не просто към индустрията, но и към управлението – например качеството на въздуха, водите и трафика, както и други екологични въпроси, дава възможност за трансфер на технологии и умни решения извън пределите на Габрово.

Габрово е домакин на множество събития, които са ориентирани към млади и предприемчиви хора, както и към стартап общността в страната, което дава тласък и на местната иновационна екосистема. Активността на местната власт в тази посока осигурява по-широка ангажираност и интерес на иновативни компании към Габрово, в т.ч. както за индустриални решения, така и за решения, които имат приложение в социалната сфера и управлението.

Регионален иновационен център

Като част от Плана за действие за създаване на система за подпомагане на МСП с цел повишаване конкурентоспособността на габровската икономика за периода 2019 г. – 2021 г. на 30 септември 2019 г. бе учредено Сдружение с нестопанска цел в обществена полза „Регионален иновационен център „Амбициозно Габрово““. Към края на ноември 2021 година в него членуват Община Габрово, Технически университет – Габрово, Габровска търговско-промишлена палата, областна администрация област Габрово и 8 иновативни фирми – „Мехатроника“ АД, „Елна“ ООД, „Екопроект“ ООД, „Импулс“ АД, „СТС Електроникс“ ООД, „Технолес“ ООД, „Сенстейт технолоджис“ АД и „Сиентиа“ АД. Основната цел е чрез тристранното сътрудничество „бизнес – научна организация – регионална администрация“ да се развие съвременна научноизследователска и иновационна инфраструктура за провеждане на приложни изследвания от отворен тип.

РИЦ „Амбициозно Габрово“ участва активно в стратегическото планиране за развитието на община Габрово и участва в координирани действия на основните страни – бизнес, наука и регионална администрация. Докато публичният профил на общината и университета гарантират по-широка

ангажираност в обществения живот на Габрово, РИЦ „Амбициозно Габрово“ е добър инструмент за ангажиране на бизнеса и играе ключова роля в определянето на стратегическите цели и приоритети в икономическата политика на местно ниво.

Основните приоритетни сфери на РИЦ са адресирани към решаването на глобални проблеми като: дигитална трансформация, климатична неутралност, глобализация и подготовка на кадри за професиите на бъдещето. Направление „Инкубатор за таланти“ е насочено към подкрепа и мотивация на обучението през целия живот по специалности, необходими за производствата в региона и към акселериране на идеи; Направление „Средства за автоматизация“ се фокусира върху разработване и изработка на линейни и ротационни двигатели, сензори, индуктори, генератори, гъвкави модулни транспортни системи и др. модули за автоматични системи и тяхното управление; В „Материали и технологии“ се работи за повишаване знанията на човешкия фактор в региона и използването на нови материали и технологии за производство на високата добавена стойност; В „Климат и околна среда“ е насочено към принципите на кръговата икономика на развитие за намаляване на брака и удължаване живота на материалите (ефективност на ресурсите и материалите), реинженеринг, чиста и безопасна енергия; „Дигитализация на региона“ – повишаване на цифровата зрялост на предприятията и на публичната администрация – умни градове.

Целта на РИЦ е за периода до 2030 г. да се превърне в Европейски цифров иновационен хъб с фокус върху изкуствения интелект и обучението на машини като се позиционира разпознаваемо върху картата на Северен централен район и като такъв да подпомага цифровата трансформация на индустрията и администрацията от района. Като част от Enterprise Europe Network да подпомага фирмите от района в комерсиализацията на техните продукти и услуги.

Технически университет и научна инфраструктура

Технически университет – Габрово е ключовата образователна институция в града. Университетът привлича млади хора, подготвя силни технически кадри за местната икономика и играе водеща роля в изследователската и развойната дейност, в т.ч. създавайки среда за интелигентна

специализация на промишлеността в Габрово. През 2020 г. отвори врати и първият нов високотехнологичен парк извън столицата – на територията на ТУ – Габрово.

Общо 3 489 студенти се обучават в ТУ – Габрово през 2020 г. В техническите специалности се обучават над 80% от студентите, като машинното инженерство е водещата специалност. Университетът се фокусира в тези специалности, в които има дългогодишни традиции и които са най-тясно обвързани с местната индустрия. През последните години се увеличава делът на обучаваните в традиционното машинно инженерство, както и в комуникационна и компютърна техника, която отговаря на динамиката в бизнес услугите в Габрово.

На базата на подписаните през 2018 г. от ТУ-Габрово четири договора за изграждане и развитие на центрове за компетентност и център за върхови постижения, по Оперативна програма „Наука и образование за интелигентен растеж“, на територията на ТУ-Габрово се изгражда научноизследователска инфраструктура, която се намира в непосредствена близост до учебните корпуси на университета. Новоизградената инфраструктура се интегрира в Технологичен парк на ТУ-Габрово.

Технологичният парк на Технически университет – Габрово включва в себе си общо 18 лаборатории от Център за компетентност „Интелигентни, мехатронни, еко- и енергоспестяващи системи и технологии“, Център за върхови постижения „Национален център по мехатроника и чисти технологии“, Център за компетентност „Квантова комуникация, интелигентни системи за сигурност и управление на риска“ (QUASAR) и Център за компетентност „Дигитализация на икономиката в среда на Големи данни“:

1. Енергоспестяващи технологии за удължаване на жизнения цикъл и повишаване на експлоатационната сигурност
2. CAD/CAM системи за проектиране и производство на високо-технологични продукти
3. Адитивни и енергоспестяващи технологии и екипировка
4. Интелигентни технологии, базирани на интензивни енергийни потоци
5. Интелигентни мехатронни системи за измерване на статични и динамични величини
6. Интелигентни системи за изследване на структура и свойства на материалите
7. Сензори и сензорни системи
8. Еко- и енергоспестяващи, безконтактни предаватели на електрическа енергия
9. Микроелектронни и микропроцесорни устройства и системи
10. Задвижващи и позициониращи системи
11. Методи и средства за решаване на енергийни и инфраструктурни проблеми свързани с масовата електромобилност
12. Електрозадвижване и електрообзавеждане – съвременни енергийно-ефективни електрокомпоненти и системи с приложение в индустриалния сектор
13. Екологични, енергоспестяващи и електромагнитно съвместими светлотехнически, LED и ВЕИ компоненти и технологии
14. Енергоефективни системи и технологии при използване на топлинна и хидравлична енергия и вторични и възобновяеми енергийни източници
15. Точни измервания на динамични величини в мехатрониката
16. Квантова комуникация
17. Иновативни сензорни технологии
18. Дигитализация на икономиката в среда на големите данни

Дейностите по проектите, изпълнявани в Технологичния парк, са в приоритетните за българската икономика области „Мехатроника и чисти технологии“ и „Информатика и информационни и

комуникационни технологии“, определена в Иновационната стратегия за интелигентна специализация (ИСИС). Те са съсредоточени в Научна област: Технически науки, в които са застъпени следните направления: Машинно инженерство, Електротехника, Електроника и автоматика, Енергетика, Транспорт, корабоплаване и авиация, Материали и материалознание, Комуникационна и компютърна техника, Общо инженерство, както и интердисциплинарните направления в Научна област: Природни науки, математика и информатика, в които са застъпени следните направления: Физически науки, Химически науки, Математика, Информатика и компютърни науки.

Основната цел на дейностите в Технологичния парк е извършване на пазарно-ориентирани научни изследвания от водещи изследователи и техните екипи в две направления: „Интелигентни мехатронни системи и технологии“ и „Енергоспестяващи системи и чисти технологии“. Предвижда се като първи етап реконструкция и модернизиране на сгради или части от тях заедно със закупуване, инсталиране и въвеждане в експлоатация на високотехнологично оборудване, специализиран софтуер, инструментариум и обзавеждане, което да спомогне за обособяването и функционирането им в лаборатории, обучителни зали и работни помещения. Едновременно с това ще се изпълняват и дейности по привличане на водещи изследователи и специалисти от България и чужбина, които да работят съвместно, да обменят идеи и опит при научните изследвания и при обучаването на следващи поколения научни работници.

Основните резултати, които се очаква да бъдат постигнати в резултат на дейността на Технологичния парк са:

- ✓ Изграждане на капацитет на екипи за изследвания и иновации в областта на приложение на ИСИС чрез покана на водещи изследователи и активен обмен между проектните екипи и водещи технически изследователски организации;
- ✓ Задържане и привличане в България на висококвалифицирани изследователи и млади специалисти чрез осигуряване на подходящи условия за изследователска дейност;
- ✓ Насърчаване и практическо прилагане на постигнатите резултати в изследването и трансфер на знания чрез прилагане на нови методи на обучение;
- ✓ Продажба на резултати от изследователски пакети чрез разработване и популяризиране на портфолио от патенти и полезни модели;
- ✓ Разработване и внедряване на иновативни технологии и продукти в областта на мехатрониката и чистите технологии на националната икономика чрез насърчаване на сътрудничеството с бизнеса;
- ✓ Разширяване на възможностите за включване на научни екипи в международни проекти и програми чрез тясно партньорство с престижни европейски научни институции;
- ✓ Нови възможности за сътрудничество между науката и индустрията, чрез които малките и средни предприятия ще имат достъп до сертифициращи лаборатории и ще им бъде разрешено да правят тестове на пилотни системи.

Резултатите от провежданите в Технологичния парк научни изследвания ще бъдат широко оповестени в международни научни списания, на симпозиуми, семинари и конференции. Тази част от тях, която има непосредствено практическо приложение или представлява експериментално развитие на техниката и технологиите, ще бъде предоставена на Комитета за трансфер на

технологии за координиране на дейности по защита правата по интелектуална собственост и последващата им комерсиализация.

Финансовата устойчивост на Технологичния парк ще се постига чрез:

- ✓ Приходи от използване на инфраструктура/оборудване от външни лица;
- ✓ Привлечени частни инвестиции – независими научноизследователски и развойни дейности, отделяне и отделяне;
- ✓ Приходи от комерсиализация – лицензи, продукти, патенти, прототипи; технологии; услуги; методи; проучвания; програми за обучение;
- ✓ Приходи от проекти – международни проекти, проекти с общински и държавни органи, както и нови изследователски проекти, разработени между Центровете (Центрове за компетентност и Центрове за върхови постижения) и бизнеса.

Организационната устойчивост на Технологичния парк ще се постига чрез запазване на съществуващата структура, която включва: изследователски комитет, комитет за трансфер на знания и технологии, административен комитет и финансов комитет, включване на нови изследователи, работещи в модернизиранието на изследователската инфраструктура.

Социалната устойчивост на Технологичния парк ще се постига чрез Програма за обучение на учени, която в дългосрочен план ще повлияе положително на социално-икономическите предизвикателства от голямо значение за регионалното развитие и страната, като ниската производителност на труда, ниския дял на високотехнологичното производство.

Доброто взаимодействие на ТУ-Габрово с местния бизнес дават възможност за множество партньорства и реализиране на проекти в Технологичния парк.

Община Габрово и инструменти за икономическо развитие

Община Габрово си сътрудничи активно с Клъстер Тракия икономическа зона за развитие на индустриалните зони, като основната цел е привличане на нови български и чуждестранни инвеститори в зоните. В началото на 2020 г. е подписан Меморандум за сътрудничество, в който са включени стратегически цели като: привличане на мащабни инвеститори в Габрово; създаване на съвременна бизнес инфраструктура на територията на съществуващите индустриални зони, както и изграждане на нови индустриални зони; съдействие за развитието на високотехнологични компании; създаване на среда, благоприятстваща иновациите; подпомагане разработването на Общи устройствени планове, предвиждащи инфраструктурно развитие на промишлените и индустриалните зони; осигуряване на кадри за нуждите на индустрията чрез осъществяване на съвместни проекти в сферата на висшето и средното професионално образование, както и ранното кариерно ориентиране; промотиране на региона и интернационализация.

Чрез участието си в няколко международни проекта (ESSPO, TeRRitoria, IMPROVE, iPLACE) Община Габрово продължава работата си по промотиране и интернационализиране на местната икономика.

Проект TeRRitoria е насочен към включване на местните заинтересовани страни в политиките за насърчаване на иновациите в регионите. Подходите, политиките и практиките, свързани с отговорните научни изследвания и иновации, разработени към момента в научноизследователски институти и университети, могат да бъдат адаптирани към подходите, политиките и практиките на

регионалното и териториалното управление. Следвайки тази идея ще бъдат разработени така наречените „териториално отговорни наука и иновации“ чрез експериментално въвеждане на поредица от мерки.

По проект ESSPO, финансиран по програма Интеррег Европа ESSPO, се адресират недостатъчното влияние и ефективност на политиките за повишаване на конкурентоспособността на малките и средните предприятия /МСП/, техният ръст на националния и на международните пазари, както и тяхната ангажираност в иновационните процеси. По този проект Община Габрово изпълнява План за действие за създаване на система за подкрепа на МСП чрез подобряване на комуникационната среда с бизнеса, изграждане на нова структура базирана на публично-частното партньорство за развитие на иновациите в региона и споделено пространство за млади предприемачи.

Основен елемент в бъдещата политика за насърчване на иновациите е създаването и прилагането на нов финансов механизъм на принципа на публично-частното партньорство с участие на бизнеса, което е фокус на проекта IMPROVE (Интеррег Европа). В проекта участват технологични центрове и Агенции за развитие от много европейски региони, с които обсъждаме и споделяме опит и нови подходи за въздействие върху икономиката, дори и в тези условия на криза.

По проект i-Place (програма Ърбакт) Община Габрово участва в мрежа от 10 европейски градове, която работи за идентифициране на нови ниши за местно икономическо развитие.

Предизвикателства пред интелигентната специализация

Икономическите и социалните предизвикателства пред Габрово са директно обвързани с интелигентната специализация на местната икономика. Покачването на доходите, обръщането на демографските тенденции и привличането на млади кадри, подобряването на социалната среда зависят от развитието на високо технологичните производства и интензивните на знание услуги. В края на този доклад са приложени извадки от актуалния SWOT-анализ на Габрово, който също дава ясна представа за предизвикателствата през местната икономика.

Машиностроителните компании в Габрово работят с фирми от региона за доставка на компоненти, части, матрици, както и изнасяне на процеси, което е един от факторите, благоприятстващи формирането на клъстери. Важно е обаче да се засили сътрудничеството между местни компании, които имат потенциал на си взаимодействат в процесите и да удължат веригите на доставки на местно ниво. Създаването на успешни клъстери изисква обмен на информацията относно производствени процеси и модели между фирмите от региона. Трябва да се засили и стремежът към отворени иновации, като използване на разработки и купуване на лицензи от други компании. Обменът на информацията между компаниите за технологиите и моделите, върху които работят, отварят възможности на отделните компании за съвместна работа и прехвърляне на част от процесите към други изпълнители.

Въпреки иновативната насоченост на фирмите и тяхната отвореност за работа с научните среди, са малко примерите на успешни модели на сътрудничество между бизнеса и научни звена. Развитието на новия технологичен парк е възможност за сътрудничеството между представителите на бизнеса и академичните среди за съвместна научно-изследователска дейност с приложение в индустрията.

Съвместната работа между бизнеса и ТУ са насочени към проекти за увеличаване на капацитет, като първа трябва да се засили работата по общи разработки или въвличане на студенти в развойната дейност на предприятията. По-доброто сътрудничество между компаниите в региона и научните

среди отваря вратите за технологичен трансфер, в т.ч. преминаване от модел на иновации на „пазарно издърпване“ към модел на „технологичен тласък“. Лабораториите следва да се използват както за проверка на качеството на продуктите, така и за опити и тестове на нови модели.

Интелигентната специализация на Габрово

Традицията, специфичните особености и развитието през последните години задават много ясна посока на интелигентната специализация на Габрово. Националната Иновационна стратегия за интелигентна специализация за периода 2021–2027 г. (ИСИС 2021-2027 г.) позиционира Габрово в три приоритетни направления – 1) Мехатроника, 2) Информатика и ИКТ и 3) Чисти технологии, кръгова и нисковъглеродна икономика. И докато последното направление е хоризонтално и приоритетно за всички области в страната, мехатрониката и информационните технологии са двете безспорни направления за интелигентна специализация на Габрово. Именно в тези направления се развива и Технологичния парк на Технически университет – Габрово, който може да обедини научния, индустриален и технически потенциал на региона.

Цели и основни направления на стратегията

Стратегическа цел през община Габрово е да развива силна икономика базирана на наука и иновации. Три са основните направления в сферата на икономиката:

- ✓ Индустрия и иновации – насърчаване развитието на местната икономика, с фокус върху високотехнологични производства и интензивни на знание услуги, инвестиции в техническа и бизнес инфраструктура и подобряване на средата за иновации;
  - Оценка на промяната във веригите на добавената стойност и потенциала за развитие на местните компании след промените във веригите на доставки, вследствие на пандемията и дълбоката рецесия;
- ✓ Наука и образование – сътрудничество на местния бизнес с образователните институции, с фокус върху подготовката и привличането на кадри, инвестиции в научната инфраструктура и трансфер на технологии, тясно сътрудничество между публичните научни и технологични звена и местните компании;
- ✓ Дигитализация – дигитална трансформация на индустрията, развитие на Габрово като „умен град“ (smart city), повишаване ефективността на администрацията, подобряване на управленските процеси и засилване на партньорствата с гражданите и бизнеса.

Мерки за икономическо развитие и интелигентна специализация

Трансформацията на местната икономика, в т.ч. прехода на индустрията към високотехнологични производства и развитието на интензивни на знания дигитални услуги, налага ясна стратегия за развитие в годините след пандемията.

Община Габрово е в процес на подготовка на Плана за интегрирано развитие 2021 – 2027 г. и в стратегическата рамка на плана е заложена **визията на Габрово – зелена, иновативна и достъпна община, със силна икономика, богато културно наследство, устойчив туризъм и отворена към хората.**

Стратегическа цел на Община Габрово е да развива силна икономика базирана на науката и иновациите. Основен Приоритет е Икономиката, образованието и иновациите.

Мерките, обсъдени във Фокус група „Икономика, иновации и човешки капитал, предложени за ПИРО 2021-2027 са групирани в следните направления:

- ✓ Насърчаване на иновациите чрез развитие на иновационна еко система и изграждане на необходимата иновационна инфраструктура. Прилагане на решения за интелигентна специализация;
- ✓ Разработване на вътрешна/местна нормативна уредба със стимули за инвеститорите на база публично-частни партньорства. Разработване на Регламент за ПЧП и Наредба за клас В инвеститори;
- ✓ Интегрирани териториални инвестиции – проект за съществуващия индустриален парк и трансформацията му във нисковъглеродна индустриална зона. Създаване на Нов индустриален парк в направление Габрово – Севлиево;
- ✓ Дигитална трансформация на индустрията;
- ✓ Развитие на кръгова икономика;
- ✓ Инвестиции в човешки капитал – развитие на кариерното ориентиране и разширено предлагане на дуална форма на обучение;
- ✓ Регенерация на кафяви терени;
- ✓ Развитие на start-up екосистема с фокус мехатроника, чисти технологии и ИКТ;
- ✓ Маркетингане, брендиране и промотиране на региона;
- ✓ Съвместни инициативи за създаване на междуобщински проекти, базирани на сътрудничеството с Тракия икономическа зона.

В резултат на изпълнение на мерките се цели **стимулиране на индустриалните, климатичните и дигиталните инвестиции и създаване на по-благоприятни условия за извършване на икономическа дейност и създаване на работни места.**

Габрово ще работи паралелно за привличане на стратегически инвеститори с акцент върху високотехнологичните производства и такива с висока добавена стойност, които да допринесат за развитието на индустрията (Индустрия 5.0), нейната дигитална трансформация и преодоляване на ефекта от глобалните климатични промени чрез въвеждане на ВЕИ и кръгова икономика,

Усилията ще бъдат насочени към:

- ✓ Осъвременяване на индустриалните зони и създаване на нов високотехнологичен индустриален парк с необходимата инфраструктура, свързаност и услуги, за скъсяване на веригите на доставки в ЕС, както и конкурентоспособност в международен мащаб;
- ✓ Привличане и задържане на стратегически инвеститори, които да подпомогнат индустриалната трансформация на региона към Индустрия 5.0 в направление на иновативна и/или зелена индустрия;
- ✓ Осигуряване на необходимите предпоставки за развитие на НИРД, иновациите и технологичния трансфер за създаване на работни места, развитие на човешкия капитал и икономически дейности с висока добавена стойност, използвайки капацитета на

новосъздадения Технологичен парк към ТУ – Габрово и РИЦ „Амбициозно Габрово“, както и връзката между тях.

Индикатори и цели

Стратегическото планиране на развитието и интелигентната специализация на икономиката на Габрово изисква много ясен набор от индикатори, които да осигурят проследяемост на напредъка по основните направления на стратегията. Избраните индикатори следва да са директно обвързани с приоритетните направления и да бъдат ясно измерими на годишна база. Избраните индикатори следват трите направления на стратегията.

	Изходни данни 2020 г.	Междинна цел 2025 г.	Крайна цел 2030 г.
Индустрия и иновации			
Добавена стойност във високотехнологични производства (млн. лв.)	111	150	200
Дял на високотехнологичните производства в добавената стойност на промишлеността	52%	55%	60%
Приходи от износ във високотехнологични производства (млн. лв.)	150	200	250
Разходи за придобиване на дълготрайни материални активи в индустрията (3 years average, млн. лв.)	50	60	70
Наука и образование			
Разходи за научноизследователска и развойна дейност (НИРД) (3 years average, млн. лв.)	8	10	12
Персонал, зает с научноизследователска и развойна дейност (НИРД)	300	400	500
Дигитализация			
Дял на дигиталния сектор в добавената стойност на местната икономика	3,60%	6%	10%
Брой наети в дигитални компании	200	400	600

Във **високотехнологични производства** се включват компаниите, които оперират в следните сектори: **C28**: ПРОИЗВОДСТВО НА МАШИНИ И ОБОРУДВАНЕ, **C27**: ПРОИЗВОДСТВО НА ЕЛЕКТРИЧЕСКИ СЪОРЪЖЕНИЯ, **C26**: ПРОИЗВОДСТВО НА КОМПЮТЪРНА И КОМУНИКАЦИОННА ТЕХНИКА, ЕЛЕКТРОННИ И ОПТИЧНИ ПРОДУКТИ и **C24&C25**: ПРОИЗВОДСТВО НА ОСНОВНИ МЕТАЛИ И МЕТАЛНИ ИЗДЕЛИЯ, БЕЗ МАШИНИ И ОБОРУДВАНЕ.

В интензивни на знание услуги и дигитални компании се включват компаниите, които оперират в сектор **J62&J63**: ДЕЙНОСТИ В ОБЛАСТТА НА ИНФОРМАЦИОННИТЕ ТЕХНОЛОГИИ И ИНФОРМАЦИОННИ УСЛУГИ

Приложение 1: SWOT-анализ

Представени са извадки от SWOT-анализа на община Габрово:

- ✓ **Силни страни:** Силно индустриализиран регион с развита бизнес инфраструктура и обособени индустриални зони; наличие на университети и традиции в подготовката на инженерни кадри; човешки капитал с висок предприемачески дух; проактивна администрация с визия за подкрепа на бизнеса и предприемачеството; опит за работа в мрежи; наличие на жива иновационна екосистема с участие на голям брой структуроопределящи предприятия в икономиката на СЦР; успешни международни партньорства с университети, технологични паркове и градове в сферата на иновациите, добро взаимодействие бизнес – образование; консенсус между участниците в иновационната екосистема; идентифициран интерес за съвместни изследователски проекти; наличие на голям брой МСП с изразена нужда от дигитализация поради липса на капацитет; интензивно развитие на ИКТ сектора и възможност за разработване на съвместни проекти с индустрията, насочени към дигитална индустриална трансформация;
- ✓ **Слаби страни:** Недостатъчен капацитет в прилагането на съвременни дигитални технологии; сегментирана иновационна инфраструктура; ограничен достъп до ноу-хау; недостатъчно взаимодействие на бизнеса с университетите и изследователските структури; недобро промотиране и позициониране на компаниите на пазара поради липса на дигитални умения; ограничено използване на дигитални решения за оптимизиране на технологичните процеси; недобро взаимодействие бизнес-бизнес; недобро познаване на възможностите на дигиталните технологични решения; ограничен финансов ресурс; ниска интензивност и производителност на НИРД; ниско ниво на ангажираност на заинтересованите страни; недостатъчен интерес на младите хора; несъответствия между нуждите на местния бизнес и обучението на студенти в Технически университет; недостиг на таланти;
- ✓ **Възможности:** Изграждане на нов иновативен имидж на региона; трансформация на индустрията чрез дигитализация; въвеждане на нови електронни услуги в публичния сектор; достъп до европейска експертиза; привличане на интерес от чуждестранни инвеститори и съществуващи фирми с чуждо участие; участие в международни мрежи и проекти; създаване на успешни примери на местния бизнес в областта на НИРД; ускоряване на бизнес динамиката в сектори, базирани на знания;
- ✓ **Заплахи:** Демографски срив, съпроводен от застаряване на работната сила; миграция; незаинтересовани работници и предприемачи; незаинтересовани участници в общността към работата в мрежа/комуникация/подкрепа/обмен; липса на възможности за финансиране на иновациите на местно ниво.

Приложение 2: Мерки и проекти в Стратегията за интелигентна специализация, които да залегнат в Програма за реализация на ПИРО на Община Габрово за периода 2021 – 2027 г.

Мярка	Кратко описание / идеи за развитие	Територия / зона за прилагане на интегриран подход	Индикативен бюджет	Източник на финансиране	Срок за изпълнение	Административна структура (звено в общината), отговорно за реализация на мярката
Създаване и прилагане на комплексен пакет от мерки в подкрепа на индустрията за прилагане на кръговата икономика	Мярката е в подкрепа на заложените дейности в Стратегията за интелигентна специализация в сферата на кръговата икономика за община Габрово: Модернизация на индустрията в посока изграждане на инсталации за рециклиране; Индустрия 4.0; Провеждане на обучения и кампании в предприятията; Създаване и прилагане на цялостна програма за осведомяване на обществото и включването му в мерките за кръгова икономика; Работа на РИЦ в посока кръгова икономика	За цялата община	300 000	общински бюджет, национално и европейско финансиране, частно финансиране	7 години	Дирекция ИЕ, ПИР Партньори: Технически университет Габрово, местни бизнеси, НПО
Регенерация на кафяви терени	Обновяване на изоставени градски територии (комплекси от сгради, стари производствени сгради и комплекси с прилежащите им територии) и насищането им с нови важни за града функции, така че да станат естествена и жива част от града и живота му; Насочване на устойчиви от икономическа, екологична и социална гледна точка инвестиции в тези територии	Индустриалн и зони; Зона Център	5 000 000	частни инвестиции, национално и европейско финансиране	7 години	Дирекции УТ, ИЕ, ПИР Партньори: местен бизнес и браншови организации, НПО
Развитие на високотехнологични сектори на икономиката чрез интелигентна специализация и насърчаване на иновациите	Инвестиции във високо технологично оборудване; създаване на устойчиви партньорства и проекти за развитие на иновации между бизнес и ТУ-Габрово; утвърждаване на ролята на РИЦ Амбициозно Габрово	За цялата община	2 500 000	национално финансиране, европейско финансиране, частно финансиране	7 години	Технически университет Габрово, РИЦ, бизнеси и браншови организации
Дигитална трансформация на индустрията	Инвестиции в подкрепа на дигиталната трансформация на фирмите на територията на общината; Създаване на дигитален иновационен хъб в гр.Габрово	За цялата община	5 000 000	общински бюджет, национално и европейско финансиране, частно финансиране	7 години	Технически университет Габрово, РИЦ, бизнеси и браншови организации

Развитие на екосистема от стартиращи предприятия, включително със фокус мехатроника, чисти технологии и ИКТ	Програми за насърчаване на предприемаческата дейност и стартиране на бизнес; Привличане на компании от ИКТ сектора (софтуерни компании, компании за компютърни и други цифрови технологии)	За цялата община; Индустриални зони	1 500 000	национално и европейско финансиране, частно финансиране	7 години	бизнеси, РИЦ, Технически университет Габрово
Свързване на бизнеса с образованието и развитие на инициативи, които да привличат на територията на общината студенти и млади професионалисти/предприемачи	Провеждане на пакет мерки, включително и кампания за популяризиране ефективността и функционалността на дуалното образование в професионалните гимназии, което е ориентирано към габровската промишленост; Разширяване на географския обхват на дуалното образование и увеличаване на възможностите за осъществяването му по различни професии, което да е съобразено с потребностите на бизнеса на регионално и местно ниво; Създаване на партньорства и консорциуми за общи образователни проекти; Популяризиране и разрастване на програми за стажове в различни по профил фирми; Развитие на кариерното ориентиране	За цялата община	400 000	общински бюджет, национално и европейско финансиране, частно финансиране	7 години	Дирекции: ОСД, ПИР Партньори: Технически университет Габрово, Професионални гимназии, браншови организации, бизнес, НПО
Подпомагане на малки и средни предприятия и развитие на клъстери (сдружения и партньорства от предприятия) в приоритетните сектори в града	Създаване и развитие на мрежа за иновативно бизнес и социално развитие чрез пакети от стимули за развитие на МСП, посредничество за професионална реализация, предприемачество и изграждане на партньорства като двигател за устойчива местна и бизнес общност в Габрово	За цялата община	300 000	общински бюджет, национално и европейско финансиране, частно финансиране	7 години	Отдел ПИР, РИЦ Амбициозно Габрово, ТУ Габрово, браншови организации, ОИЦ, бизнеси
Привличане на инвестиции и инвеститори в бизнеси с висока добавена стойност	Маркетинг, брандиране и промотиране на региона пред потенциални инвеститори; Развитие на нова индустриална зона Габрово - Севлиево; Развитие на индустриални зони на територията на общината; Провеждане на серия от проучвания и анализи за възможностите за бизнес в община Габрово и нейните конкурентни предимства; Стимулиране на технологичния трансфер към компании и достигане на иновациите до пазара; Изработване на концепция за развитие и ревитализация на индустриалните зони в Габрово; Развиване на съществуващи индустриални зони; Почистване, реконструкция и конверсия на индустриални терени	За цялата община, Индустриални зони, Зони ИТИ	20 000 000	общински бюджет, национално и европейско финансиране, частно финансиране	7 години	Отдел ПИР, РИЦ Партньори: Амбициозно Габрово, ТУ Габрово, браншови организации, ОИЦ, бизнеси

Създаване на среда за развитие на местния бизнес	Създаване на физически, финансови и информационни условия за гъвкаво предлагане на места за бизнес; Оползотворяване на свободни търговски площи в централна градска част; Подпомагане на МСП да се рекламират на международния пазар и създаване на единен дигитален портал; Проект за международни практики за обмен на опит и знания; Партньорства с чужди пазари и университети с цел интернационализация на бизнеса	За цялата община	250 000	общински бюджет, национално и европейско финансиране, частно финансиране	7 години	Отдел ПИР, РИЦ Партньори: Амбициозно Габрово, ТУ Габрово, браншови организации, ОИЦ, бизнеси
Развитие на съществуващите индустриални зони и създаване на нов високотехнологичен парк за привличане на инвеститори	Промотиране на общината с цел привличане на инвеститори и развитие на нисковъглеродни индустриални зони; Дейности по меморандум за сътрудничеството с Тракия икономическа зона и създаване на нов високо технологичен парк; Съвместни инициативи за междуобщински проекти, базирани на интелигентна специализация	Зони ИТИ, Индустриалн и зони	25 300 000	общински бюджет, национално и европейско финансиране, частно финансиране	7 години	Отдел ПИР, Партньори: ОИЦ, бизнеси, ТУ Габрово, РИЦ
Популяризиране на програми за учене през целия живот	Осигуряване на помощ и подкрепа чрез предоставяне на сграда или пространство, както и оборудване за създаване на център за квалификация, преквалификация и учене през целия живот/център за професионални умения; Създаване и провеждане на кампании за учене през целия живот	За цялата община	300 000	общински бюджет, национално и европейско финансиране, частни финансиране	7 години	Дирекция ОСД, Отдел ПИР, ОИЦ Партньори: училища, бизнеси, НПО, ТУ Габрово
Подобряване на материалната база на научни изследователски центрове за създаване на иновации и привличане на кадри	Развитие на центровете за компетентности и центровете за високи постижения; Обновяване на материално-техническата база за целите на иновативни занимания от разнообразен характер; Международни участия и обмени на ангажираните кадри за интелигентна специализации и създаване на иновации на местно ниво	За цялата община	2 000 000	общински бюджет, национално и европейско финансиране, частно финансиране	7 години	Дирекция УТ, ПИР, ТУ Габрово Партньори: РИЦ, бизнеси, НПО

Осигуряване и ефективно функциониране на ЦПЛР "Кариерно ориентиране-Габрово" и Областен информационен център-Габрово за подпомагане на трудовата реализация и мобилност и професионалното образование	Насърчаване на развитието на добри практики в сферата на предоставянето на услуги за свободното време и личностното развитие и на дейността на активните младежки групи и организации; Развитие на програми насочени към различни целеви групи; Осигуряване на по-лесен достъп до целеви обучения, информационни и демонстрационни дейности	За цялата община	200 000	общински бюджет, национално и европейско финансиране, частно финансиране	7 години	Дирекция ОСД, Отдел ПИР, Център по кариерно ориентиране Габрово Партньори: бизнеси, Младежки център, НПО
Развитие на дигитални умения, меки умения и умения за адаптивно учене в училищата	Организиране на обучения за внедряване на нови практики в представянето на учебния материал и общуването с учениците; Развитие на неформалното образование; Допълване на учебната програма с предмет позволяващ усвояването на знания и умения на съвремието; Работа с уязвими групи	За цялата община	250 000	общински бюджет, национално и европейско финансиране, частно финансиране	7 години	Дирекция ОСД, Отдел ПИР Партньори: НПО и др.
Надграждане и внедряване на нови Е-услуги с цел подобряване административното обслужване на гражданите и бизнеса	Развиване на капацитета на институциите и гражданите да си взаимодействат чрез нови дигитални приложения за административно обслужване и гражданско участие;	За цялата община	200 000	общински бюджет, национално и европейско финансиране, частно финансиране	7 години	Дирекция АПИО, Отдел ИКТ Партньори: НПО и др.
Разработване на общ GIS проект със съседни общини, чрез който територията да бъде зонирена според различни критерии	Съвместна инициатива с общините Габрово, Севлиево, Трявна и Дряново, която да подсили административното развитие на региона със създаване на географска обща база данни за градовете и територията им, която да подпомага управлението им и създаването на подходящи за всяка община и територия и насърчаващи устойчивия им растеж политики	Зони ИТИ	150 000	общински бюджет, национално и европейско финансиране, частно финансиране	7 години	Отдел ИКТ и общини от Област Габрово

<p>Интегрирано развитие на културата и насърчаване на развитието на творчески и културни индустрии</p>	<p>Обновяване на културната инфраструктура като предпоставка за развитие на съвременен културен продукт в област Габрово (сграден фонд - екстериор и интериор и техническа база - нова техника, интелигентни системи за звук, светлина и др.); Създаване на център за съвременно изкуство - Кристо и Жан Клод; Подобряване на достъпа до информация за културни събития и популяризирането им; Организиране на разнообразни културни прояви в зависимост от интересите на различните публики и създаване на места за общуване и развитие на различни културни прояви; Създаване на фонд в подкрепа на изпълнението на културната стратегия; Подсилване на независимата сцена; Насърчаване на разнообразните форми на съвременно изкуство и стимулиране на търсенето му сред различните видове публики; Насърчаване на международните проекти в сферата на културата и сътрудничеството между артисти от цял свят</p>	<p>За цялата община</p>	<p>29 000 000</p>	<p>общински бюджет, национално и европейско финансиране, частно финансиране</p>	<p>7 години</p>	<p>Отдел КТ, Отдел ПИР, Музей ДХС Партньори: НПО и др.</p>
--	--	-------------------------	-------------------	---	-----------------	--

Приложение 3: Индустириални зони

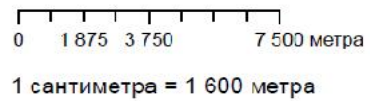
Включва Северната индустириална зона с потенциал за нисковъглеродна зона, Индустириален парк (зона за ИТИ между Габрово и Севлиево)

ИНДУСТРИАЛНИ ЗОНИ

ЛЕГЕНДА

- Нов Индустириален парк
- Северната индустириална зона

Северна индустриална зона

Описание

Северна индустриална зона е разположена в крайната северна част на гр. Габрово на площ от 3 532 000 кв. м.. През цялата нейна територия от север на юг преминава път Е 85 от републиканската пътна мрежа, свързващ Габрово с В. Търново. От север зоната е оградена от строителната граница на града и северния му обход, който я свързва с другия важен път от републиканската пътна мрежа, свързващ Габрово със Севлиево. На изток и запад зоната е в контакт с жилищни квартали, като на запад кв. Трендафил е изцяло отделен от нея, а на изток кварталите Бойката, Сарани и Златари са в непосредствен контакт с нея, включително в някои от контактните места за зоната има разположени и жилищни сгради. В южната си част път Е 85 преминава в ул. Орловска, свързваща зоната с района на Колелото и в последствие с централната градска част.

Свързаността за СИЗ в рамките на града чрез градски транспорт се осъществява посредством автобусен транспорт, като наличните спирки обслужват изцяло източната и централната части на зоната, но не и западните ѝ части, свързващи я и с кв. Трендафил. Тази си част маршрута на градския транспорт има спирки директно в зоните на жилищния квартал.

Защо е важно да се развие като зона за въздействие

- СИЗ е най-голямата индустриална зона в Габрово с над 100 фирми и над 50% от заетите в индустрията, които са структуроопределящи за Габровската икономика. Зоната няма оператор. Територията на зоната е с типично производствено-складови функции. Терените и сградите в зоната са предимно частни. Инфраструктурата на зоната е частично изградена, като до някои от терените няма изградена довеждаща инфраструктура. На територията на зоната има няколко улици с важна транспортна и обслужваща функция, които се нуждаят от рехабилитация. Част от зоната е с реализирана обновена мрежа по проекта за Воден цикъл на Габрово, а в зоната е разположена обновената ПСОВ. През СИЗ преминава ЖП линията Габрово-Царева ливада, без да обслужва зоната и без връзки към нея. Част от терените в СИЗ са газифицирани. В цялата зона има равномерно разположени съществуващи трафопостове с предвидени мощности да хранят всички площадки. В зоната има големи енергийни консуматори, което налага анализ на нуждите от нови мощности. Някои от съоръженията са разположени в частни имоти и не всички трафопостове са изкупени от ЕРП. Това създава проблем и забавя захранването на нови абонати с електроенергия.
- Все повече фирми проявяват инвестиционни намерения за внедряване на ВЕИ (изграждане на фотоволтаични централи), както и инсталации за изгаряне на утайки и др.

Голям брой предприятия са участвали в изпълнението на проекти за внедряване на енергоспестяващи мерки и технологична модернизация с европейско финансиране.

Посоки за подобряване и развитие на зоната:

- Насърчаване на иновациите чрез развитие на иновационна екосистема и изграждане на необходимата иновационна инфраструктура;
- Разработване и прилагане на Стратегия за интелигентна специализация на община Габрово в областта на мехатрониката, чистите технологии и ИКТ;

- Разработване и прилагане на вътрешна/местна нормативна уредба със стимули за инвеститорите. (Регламент за ПЧП и Наредба за клас В инвеститори);
- Интегрирани Териториални Инвестиции – проект за индустриална трансформация на СИЗ в нисковъглероден индустриален парк;
- Изграждане на нов индустриален парк по оста Габрово – Севлиево;
- Дигитална трансформация на индустрията;
- Индустриална трансформация - Индустрия 4.0;
- Развитие на кръгова икономика;
- Инвестиции в човешки капитал – развитие на кариерното ориентиране и разширено предлагане на дуална форма на обучение;
- Регенерация на кафяви терени;
- Развитие на start-up екосистема с фокус мехатроника, чисти технологии и ИКТ;
- Маркетингане, брендиране и промотиране на региона;
- Съвместни инициативи за създаване на междуобщински проекти - сътрудничество с Тракия икономическа зона, проекти за подобряване на логистичната и транспортна свързаност с общини В. Търново и Севлиево.

Интегрирани териториални инвестиции за зоната:

- Изграждане на ниско въглероден индустриален парк на територията на СИЗ, гр. Габрово – изграждане на фотоволтаични централи върху покриви на производствени сгради, изграждане на инсталация за изгаряне на утайки, когенерация, изграждане на електрозарядна инфраструктура, рехабилитация на техническата инфраструктура вкл. ремонт на улици, изграждане на паркинги, зони за отдих на работниците, улично осветление, обществен транспорт, нова довеждаща инфраструктура до терени, годни за инвестиции.
- Развитие на кръгова икономика чрез въвеждане на инсталации за рециклиране и др.
- Повишаване на капацитета на бизнеса в сферата на дигитализацията и индустриалната трансформация (Индустрия 4.0)

Нов индустриален парк по оста Габрово - Севлиево (ИТИ)

Габрово и Севлиево са сред водещите икономически центрове в страната. Традициите, интензивното развитие на индустрията, както и високата концентрация на квалифициран персонал превръщат оста Габрово – Севлиево в потенциална територия за изграждане на нов индустриален парк. Това ще спомогне за трансформиране на региона и ще допринесе за преодоляване на предизвикателствата свързани с липса на перспектива пред младите хора и застаряване на населението. По този начин ще бъде преодолян дисбаланса в развитието на северна и южна България, наред със стратегическите инвестиции за изграждане на удобни и бързи транспортни връзки и комуникации.

Възможностите за инвестиции по оста Габрово-Севлиево за изграждане на нов индустриален парк са гарантирани поради наличието на големи свободни общински и частни терени, прилежащи към главен път II-44 Габрово – Севлиево, свързан със новоизграждащия се Западен обход на град Габрово, който ще се свърже с бъдещия тунел под вр. Шипка. В допълнение по цялото протежение на главен път II-44 Габрово – Севлиево са разположени голям брой села, за чието население може да бъде създадена заетост в новия индустриален парк.

В подкрепа на горното предложение се явява и развитието на Западната индустриална зона на град Габрово, разположена по протежението на главен път Габрово – Севлиево. Зоната има голям потенциал за развитие, предвид наличието на множество подходящи за индустриални нужди земеделски земи. В границите на ЗИЗ има земеделска земя 200 дка, подходяща за изграждането на индустриален парк. Зоната има план за земеразделяне и отчасти изградена инфраструктура – частично водоснабдяване, път и електроснабдяване